

KOCI NIEZBĘDNIK:

**SŁOWNIK
MRUCZĄCYCH
TAJEMNIC**

CZYLI POJĘCIA
OKOŁOKOCIE, KTÓRE
JAKO OPIEKUN KOTA
POWINIENIEŚ ZNAĆ.

1. ŚRODOWISKO I POTRZEBY

Czyli czego kot potrzebuje, jak powinno wyglądać jego środowisko i w jaki sposób to określamy.

ŚRODOWISKO I POTRZEBY

Musimy się wprawdzie najpierw przyjrzeć **podstawowym potrzebom kota**.

1. **Potrzeby fizjologiczne:**

- Dostęp do zbilansowanego pożywienia i wody.
- Możliwość wypróżniania.
- Sen i odpoczynek.
- Czystość i pielęgnacja.

2. **Bezpieczeństwo:**

- Spokojne otoczenie.
- Własna przestrzeń i możliwość ukrycia się.
- Ochrona przed zagrożeniami płynącymi ze środowiska np. otwarte okna, agresywne zwierzęta, niebezpieczni ludzie.

3. **Potrzeby społeczne:**

- Kontakt z człowiekiem
- Możliwość komunikacji z innymi kotami (jeśli kot żyje wspólnie z innymi - zabieranie mu kontaktu np. w formie kary jest niedopuszczalne).
- Poszanowanie granic - jeśli kot nie chce kontaktu to go do tego nie zmuszamy.

4. **Stymulacja umysłowa i aktywność fizyczna:**

- Zabawa - w szczególności polowanie.
- Możliwość wspinania się i eksploracji terenu.
- Zmiany w otoczeniu - nie nagłe, ale jako urozmaicenie.
- Stymulacja węchowa, wzrokowa i słuchowa - np. dostęp do parapetu.

5. **Zachowania naturalne:**

- Drapanie.
- Polowanie.
- Znaczenie terytorium - np. w formie ocierania się.
- Obserwacja terenu.

ŚRODOWISKO I POTRZEBY

Terytorium kota - czyli miejsce, gdzie kot żyje. Jest to dla niego strefa zarówno relaksu, snu jak i zabawy czy jedzenia. Każda z wymienionych stref powinna być komfortowa i wzbudzać w kocie poczucie bezpieczeństwa.

Wzbogacanie środowiska - innymi słowy urozmaicanie przestrzeni w której żyje kot. Jest to dodawanie udogodnień, które pomogą mu spełniać swoje naturalne potrzeby. Dla przykładu:

- dodanie wysokich drapaków - spełnienie potrzeby markowania, drapania, relaksu (jeśli drapak ma miejsce na odpoczynek), obserwacji (jeśli drapak jest wysoki). **Do zapamiętania:** ważne, aby drapak miał wiele miejsc otoczonych sznurkiem sizalowym, by kot mógł na spokojnie realizować potrzebę drapania. Powinien też być stabilny. Słup ze sznurem sizalowym powinien być na tyle wysoki, aby kot mógł się na nim wyciągnąć.
- zamontowanie półek - spełnienie potrzeby wspinania, obserwacji, tzw. comofrt zone, czyli miejsca, gdzie kot jest bezpieczny i może się wyizolować w chwili większego napięcia, stworzenie "kociostrady", kiedy obecne są inne koty - czyli różnych dróg mijania się kotów, jeśli nie chcą ze sobą kontaktu, poprzez drogę na wysokości.
- dodanie do środowiska nowych, ciekawszych zabawek i wymiana ich co kilka dni, by uniknąć nudy.

ŚRODOWISKO I POTRZEBY

Multi-kot - sytuacja, gdzie w domu znajduje się więcej niż jeden kot. Należy zadbać o to, aby ilość zasobów odpowiadała liczbie kotów (np. miski), **a w przypadku kuwet zasada jest nawet +1, czyli kuwet powinniśmy mieć tyle ile kotów + 1.**

Tzw. kuwetologia - typ kuwety, jej czystość, czy zwierzę ma ją znaczenie. Nie powinna być ona narzędziem szkoleniowym, gdzie jest np. zabierana "za karę". Powinna być stale dostępna, w miarę możliwości sprzątana na bieżąco. Kuwety nie dostosowujemy pod siebie, lecz pod to, co odpowiada kotu. **Kuweta powinna być co najmniej 1,5 raza większa od kota i wystarczająco szeroka, by kot mógł się w niej swobodnie obrócić.** Przy wyborze kuwety powinniśmy również kierować się potencjalnymi problemami zdrowotnymi, więc jeśli kot ma np. problemy ze stawami to kuweta nie powinna być wysoka lub jej wejście powinno być jak najbardziej niskie.

Więcej o kuwetach znajdziesz w poście na Instagramie @trio.na.cztery.lapy.

2. ZACHOWANIA I KOMUNIKACJA

Czyli podstawowe określenia dotyczące
ww. obszarów i jak je rozumieć.

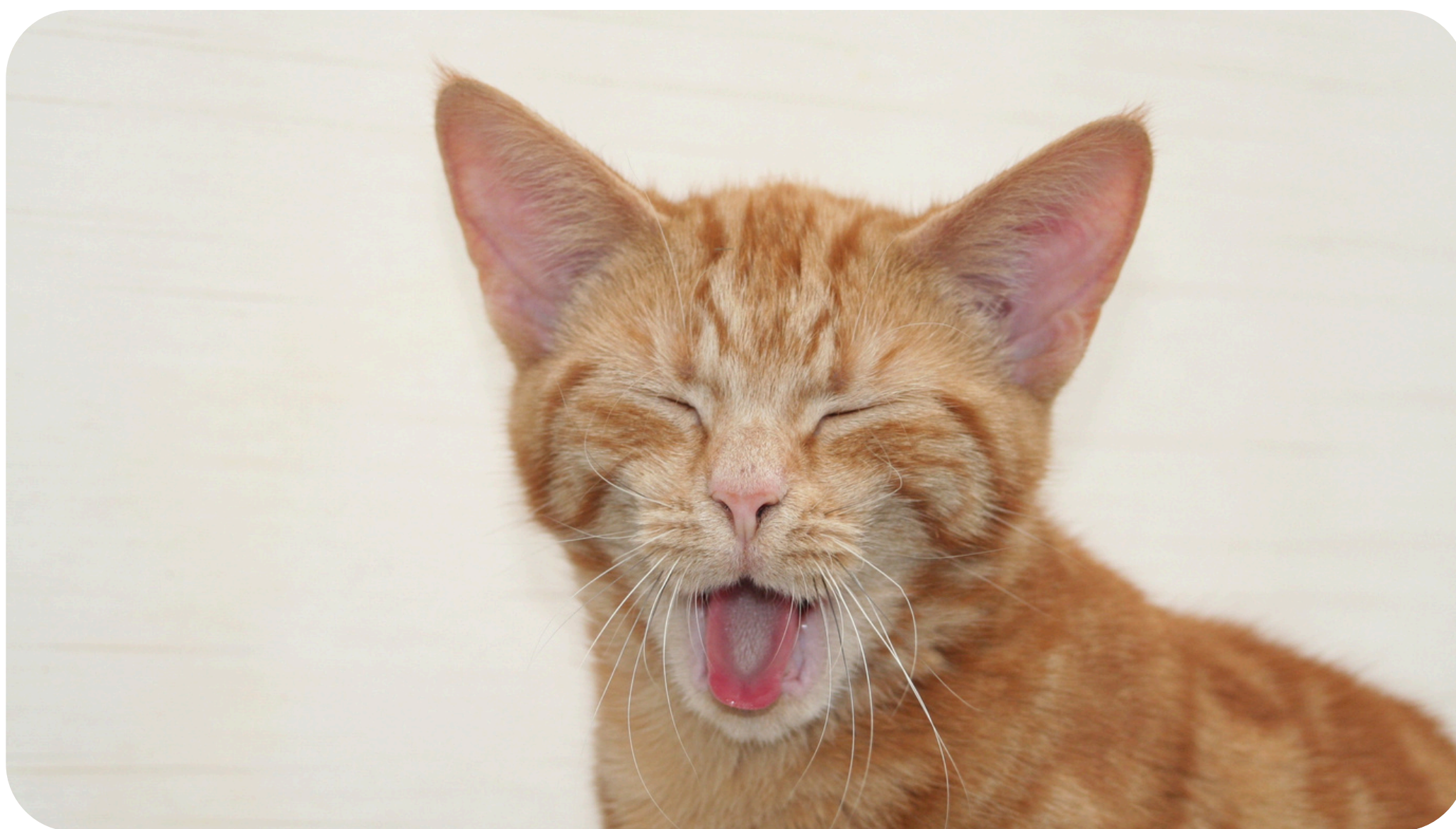
ZACHOWANIA I KOMUNIKACJA

Łańcuch łowiecki - naturalna sekwencja polowania:

wypatrywanie → skradanie → pogoń → chwytanie → zabicie → zjedzenie.

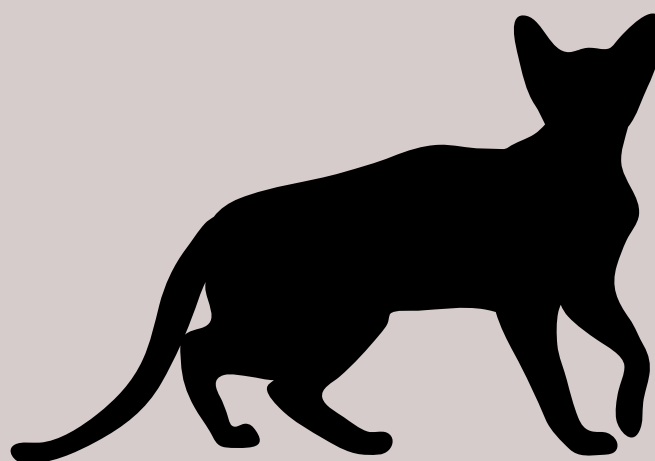
Co nam to mówi? Podpowiada jak prawidłowo bawić się z kotem tą naszą popularną wędką. Wypada, aby zabawa kończyła się “wygraną”, czyli złapaniem ofiary. Po zabawie kot powinien coś skosztować, by zakończyć łańcuch - może to być podanie posiłku lub smaczka.

Sygnały stresu i mowa ciała - kot komunikuje się z nami cały czas poprzez w głównej mierze mowę ciała - ogon, uszy, oczy i wibrysy. Czasami jest ona subtelna, ale zwracanie na nią uwagi może dać nam informację poprzedzającą np. agresję. Ważne jest również, aby nauczyć się wyłapywać sygnały stresu typu nadmierna pielęgnacja, ziewanie, odsuwanie się od opiekuna, czy nietypowe dla kota wcześniej zachowanie. Należy również pamiętać, że biegunka, czy wymioty mogą być również sygnałem stresu, jednak **w przypadku objawów fizjologicznych należy w pierwszej kolejności skonsultować się z lekarzem weterynarii, by wykluczyć zdrowotny aspekt problemu.**

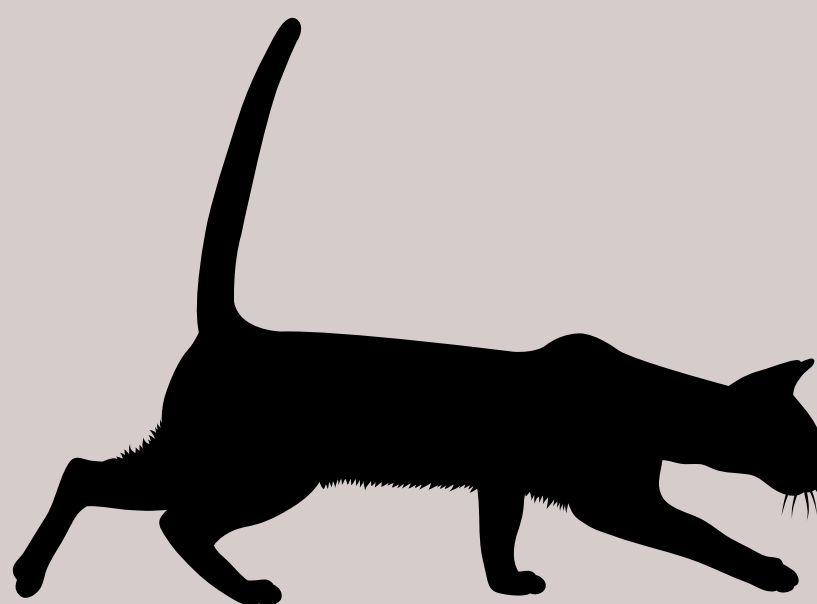

PRZEBIEG ŁAŃCUCHA ŁOWIECKIEGO

1
WYPATRYWANIE

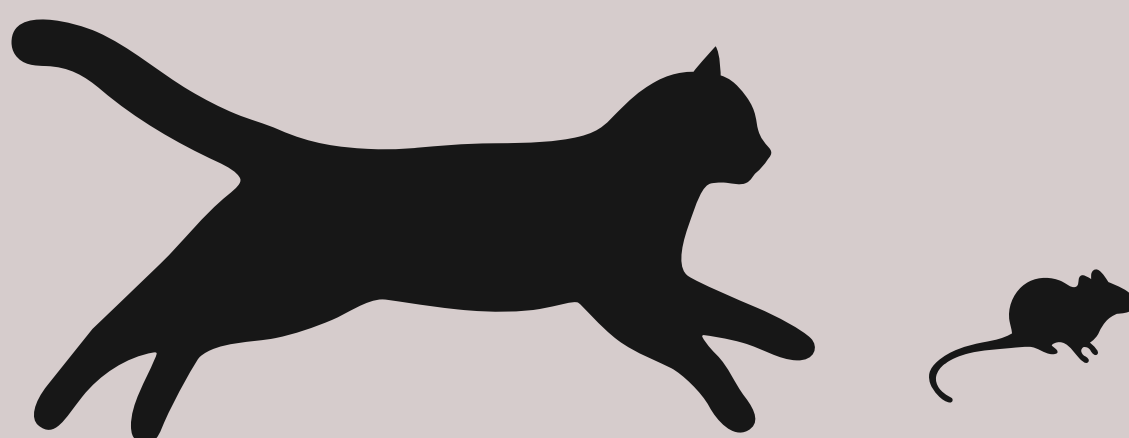
2
SKRADANIE

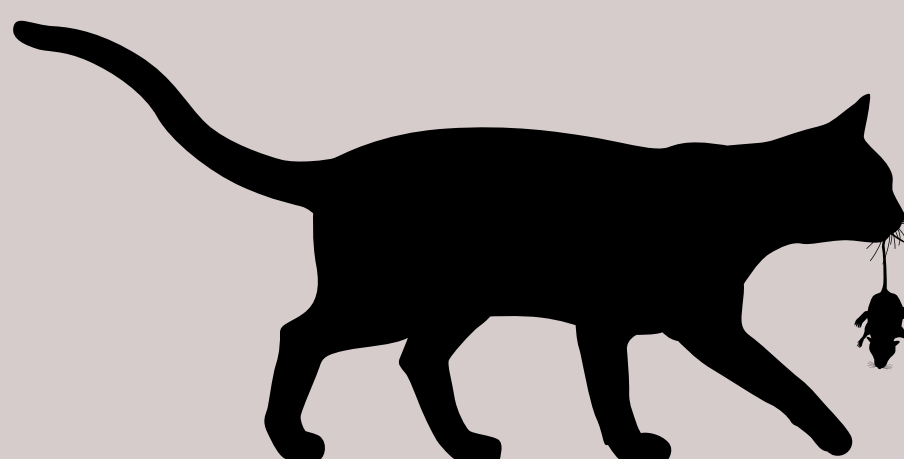
3
POGOŃ

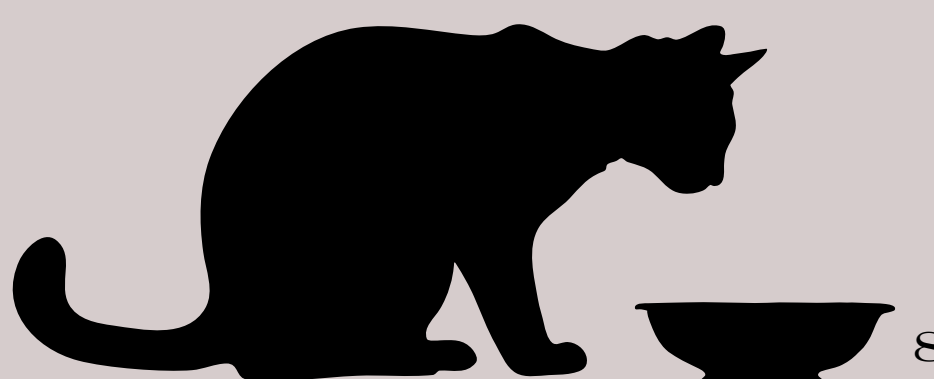
4
CHWYTANIE

5
ZABICIE

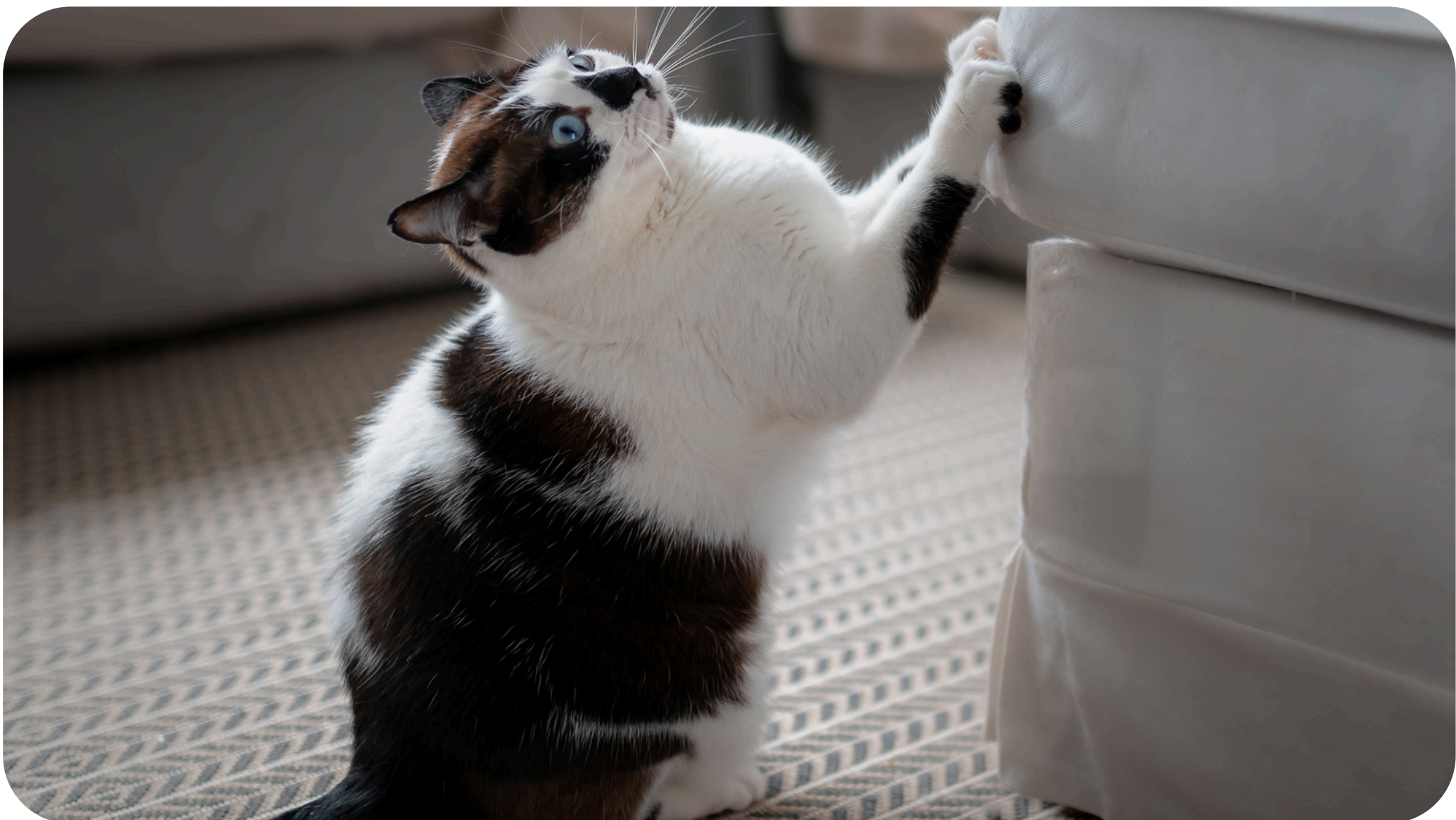
6
ZJEDZENIE

ZACHOWANIA I KOMUNIKACJA

Zachowania kompulsywne - Powtarzalne, czasami nienaturalne czynności. Dla przykładu można podać wylizywanie futra. Lizanie futra, mycie się przez kota jest naturalnym zachowaniem. Nie powinno ono wzbudzać żadnych podejrzeń, kiedy jest ono zdrowe. Jednak kiedy widzimy, że kot wylizuje się nad wyraz często, a miejsca, którym poświęca uwagę zaczynają się robić zaczerwienione, zaczyna brakować tam futra, a on sam spędza nad tym ogrom czasu to jest to dla nas wyraźny i duży sygnał alarmowy. Może to być problem zdrowotny (alergia, podrażnienie, choroby skóry), ale też behawioralny (związany ze stresem czy nudą).

Markowanie - Jest to zostawianie zapachów poprzez swój mocz, gruczoły czy drapanie. Powszechnie wiadomo, że koty znaczą swój teren poprzez oddanie strumienia moczu. Jednak koty posiadają również gruczoły w policzkach (ocieranie się kącikiem ust o przedmioty), w poduszkach łapek (tak, drapanie przedmiotów to również oznaczanie) oraz w okolicy odbytu (dziko żyjące koty mogą oznaczać teren kałem, którego nie zakopują, by komunikować się z innymi kotami).

ZACHOWANIA I KOMUNIKACJA

Socjalizacja - proces rozwojowy podczas którego kot uczy się odpowiednich zachowań, reagowania na różne sytuacje w życiu i zachowań innych stworzeń. Poznaje różne zapachy, dźwięki i sytuacje.

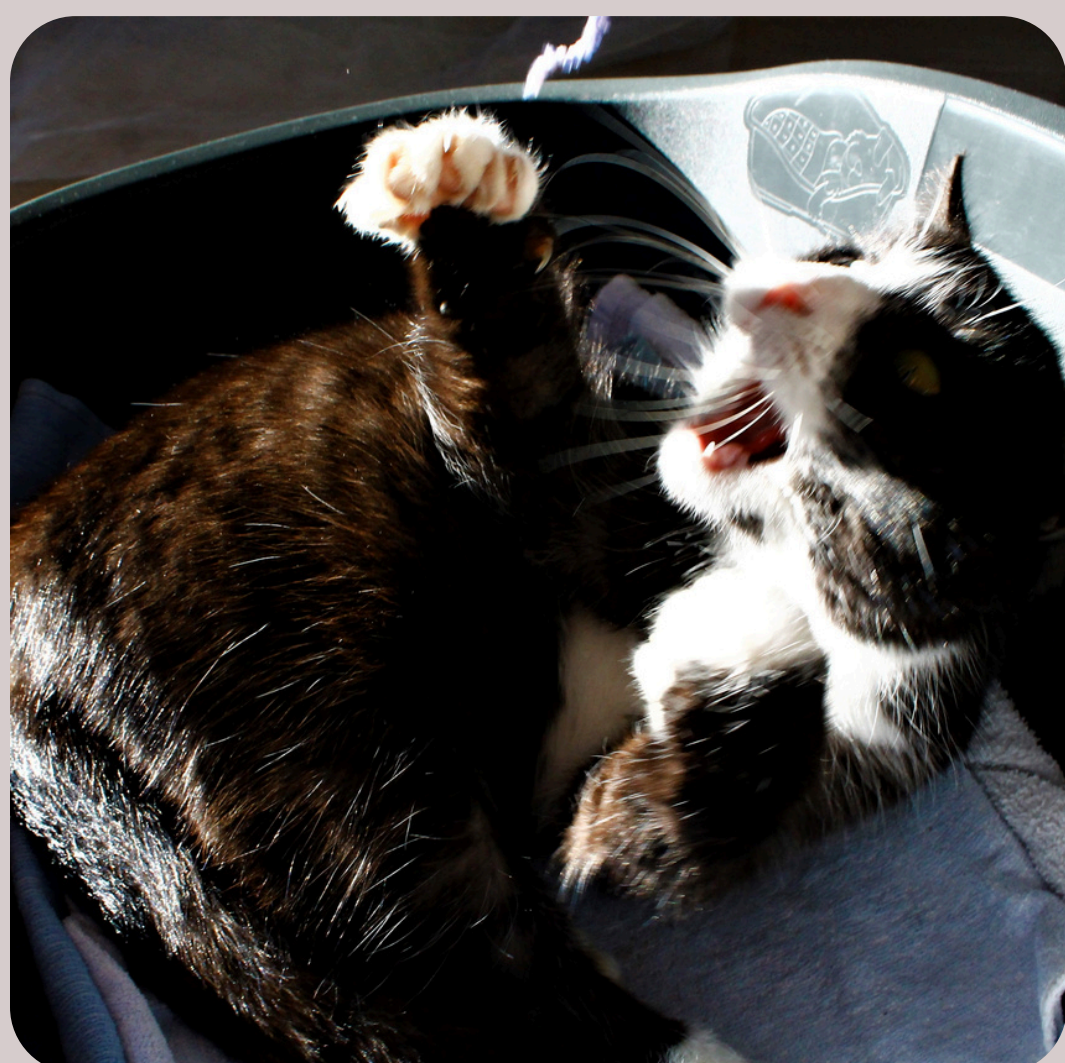
Kluczowa jest wczesna socjalizacja, która odbywa się zazwyczaj **między 2 a 9 tygodniem życia**.

Agresja - jest to zachowanie polegające na demonstrowaniu groźby lub ataku wobec innego stworzenia (w tym człowieka) lub obiektu. Samo w sobie to zachowanie nie jest problem - jest to naturalna potrzeba komunikacji, jednak kiedy zaczyna być niebezpiecznie, a kot atakuje bez powodu to wtedy należy zacząć się martwić. Możemy wyróżnić kilka rodzajów agresji.

AGRESJA TERYTORIALNA

Czyli najprościej mówiąc -
obrona swojego terytorium
przed wrogami.

AGRESJA LĘKOWA

Czyli bronienie się przed
zagrożeniem, lub tym co
kot za nie uważa.

AGRESJA PRZEKIEROWANA

Kot nie może zaatakować
konkretnego bodźca (np.
czegoś za oknem), więc
swoją agresję kieruje na
inny dostępny obiekt lub
stworzenie.

AGRESJA MIĘDZYKOCIA

Występuje przy np. rywalizacji, stresu lub braku socjalizacji, więc kot nie wie jak się zachować.

AGRESJA BÓLOWA

Na odczuwany ból kot atakuje. Jeśli nagle nasz kot nie pozwala się dotykać i reaguje agresją **należy natychmiast skontaktować się z lekarzem weterynarii.**

AGRESJA ZABAWOWA

Występuje szczególnie u młodych kotów, często przypomina polowanie. Kot uczy się wtedy zachowań, siły nacisku szczęki na drugiego osobnika i delikatności w przypadku zabawy.

AGRESJA MACIERZYŃSKA

Jak nazwa wskazuje, występuje u matek broniących swojego potomstwa. Jest to naturalne zachowanie.

AGRESJA IDIOPATYCZNA

Agresja występująca bez żadnego powodu - często intensywna i nieprzewidywalna, mogąca być objawem problemów neurologicznych.

3. DIETA I ZDROWIE

Jak powinna wyglądać kocia dieta, jak zadbać o jego zdrowie oraz mity na temat kastracji.

DIETA I ZDROWIE

Dieta odpowiednia biologiczne - koty są **bezwzględny**mi mięsożercami. Co to oznacza w praktyce? Powinny jeść zatem tylko karmy wysokomięsne, bez zawartości zbóż i innych dodatków. Równocześnie czujemy się w obowiązku poinformować, że organizm kota pobiera wodę z pożywienia, więc dieta powinna być “mokra” co nie znaczy, że należy całkiem odciąć kotu dostęp do wody samej w sobie. Po prostu gatunek kota wywodzi się z terenów pustynnych, więc ich szansą na przetrwanie było wydobywanie wody z jedzenia. Dlatego też tak wiele osób zmagają się z problemem braku picia wody przez koty. Odruch picia samego w sobie jest dla kotów dość nienaturalny, jednak i tak wiele z nich sobie z tym radzi. Miska z wodą zawsze powinna stać w miejscu innym, niż miska z pokarmem.

W przypadku prawidłowego żywienia naszego kota dużą rolę odgrywa nasza świadomość - czytamy skład karm, które kupujemy. Jeśli natomiast mamy ochotę przygotowywać posiłki samemu, ale nie mamy odpowiedniej wiedzy, dobrym wyjściem jest skorzystanie z pomocy dietetyka zwierzęcego, który ułoży dietę konkretnie pod danego kota. Pamiętajmy równocześnie o tym, by weryfikować osoby, z których usług korzystamy - tu przecież chodzi o zdrowie naszego zwierzęcia.

Najlepsze miseczki to ceramiczne talerzyki. Zbyt głębokie miski mogą kotu przeszkadzać, ponieważ będzie o nie zahaczał wibrysami. Z kolei miski plastikowe czasami powodują u kotów *koci trądzik*, dlatego najbezpieczniejsza opcja to ceramika.

DIETA I ZDROWIE

Profilaktyka zdrowotna - koty bardzo długo potrafią ukrywać ból i dyskomfort. Wynika to z mechanizmu obronnego: słabe zwierzę = łatwy cel. Z tego też powodu tak ważna jest profilaktyka i regularne badanie swojego mruczka. Częstotliwość badań zwiększa się wraz z wiekiem. Oczywiście, maluchy badamy też dość często, szczególnie te wzięte “z ulicy” - zdarza się, że pomimo leczenia problemy z chociażby pasożytami nawracają. Bardzo ważne jest też wczesne wykrycie zmian chorobowych, ponieważ wtedy mamy większą szansę na wyleczenie.

Zmiana zachowania też często jest pierwszym objawem choroby.

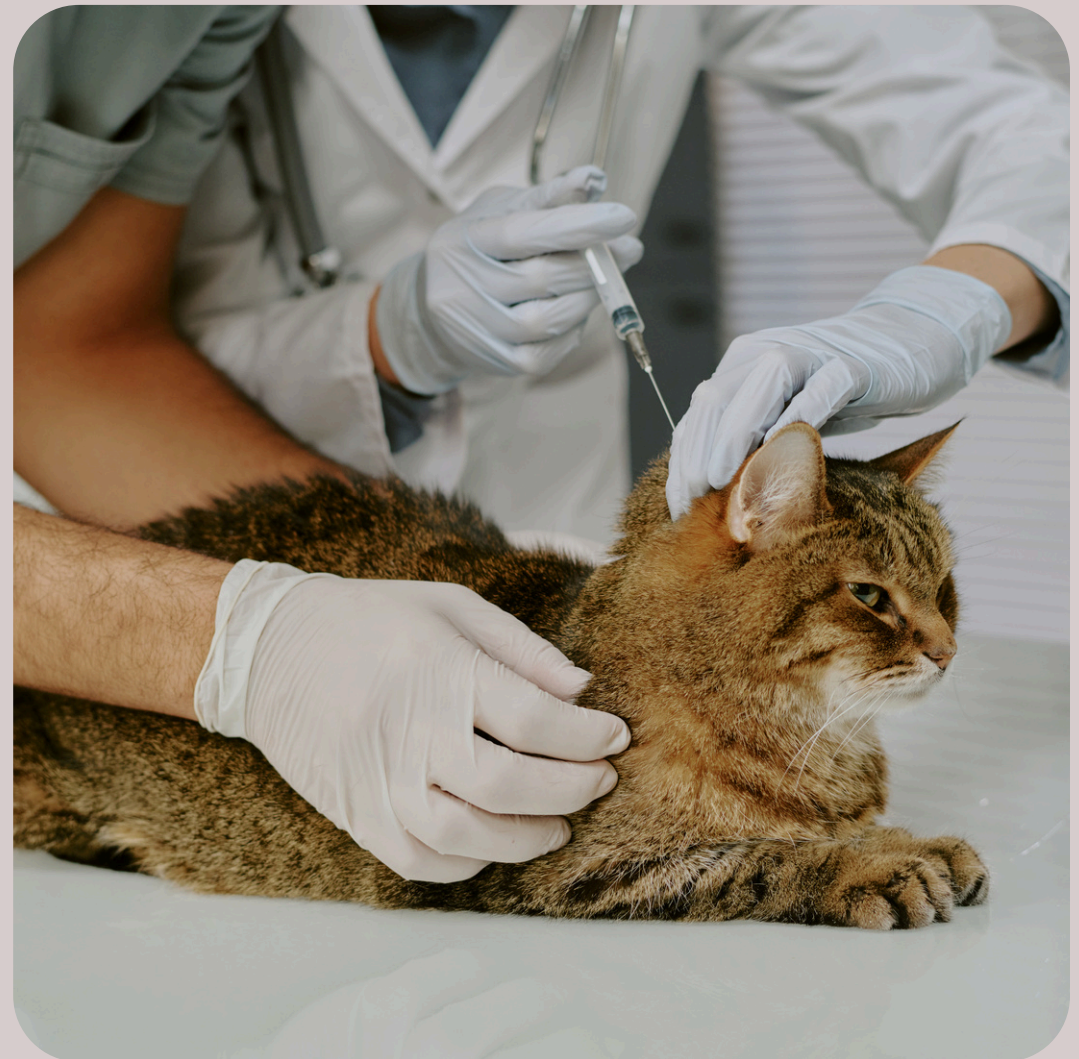
Zwracaj uwagę na:

- nagłą apatię lub nadaktywność
- mniejszy apetyt lub „zachłanność”
- zmiany w piciu (pije za dużo/za mało)
- nietypowy zapach z pyska
- mrużenie oczu, trzepanie uszami
- zmiana sposobu chodzenia/skakania
- nagła wokalizacja
- chowanie się bez wyraźnego powodu, unikanie Opiekuna lub innego kota.

CO OBEJMUJE PROFILAKTYKA?

1 SZCZEPIENIA

2 ODROBACZANIE

REGULARNE BADANIA

Czyli z krwi: morfologia, biochemia, jonogram; badanie moczu (pęcherz + nerki); badanie zębów (stomatolog). U kotów starszych: badanie hormonów tarczycy, czy echo serca. .

CO POWINNA ZAWIERAĆ KOCIA APTECZKA?

BANDAŻ
ELASTYCZNY/
NIEELASTYCZNY

RĘKAWICZKI
LATEKSOWE

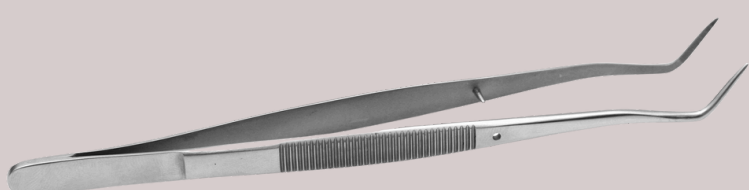
ŚRODKI DO
DEZYNFEKCJI

TERMOMETR
I LUBRYKANT

NOŻYCZKI
GROOMERSKIE
I KLASYCZNE

PĘSETA
I HACZYK DO
USUWANIA
KLESZCZY

CO POWINNA ZAWIERAĆ KOCIA APTECZKA?

RÓWNIEŻ TRANSPORTER, KTÓRY
ZAWSZE POWINIEN BYĆ
W GOTOWOŚCI.

ORAZ NAJWAŻNIEJSZE:

INFORMACJE O WETERYNARZACH
W OKOLICY ORAZ
CAŁODOBOWYCH KLINIKACH
I NUMERY TELEFONÓW.

PAMIETAJ - TO WAŻNE(!):
NIGDY POD ŻADNYM POZOREM NIE
PODAWAJ KOTU LEKÓW
PRZEZNACZONYCH DLA LUDZI.

KASTRACJA - FAKTY I MITY

1) Kot po kastracji tyje. - mit. Powodów wzrostu wagi jest wiele, jednak nie jest nim kastracja sama w sobie. Jest to m.in.: podawanie za dużej ilości pożywienia, niezbilansowane posiłki, brak ruchu, problemy zdrowotne. Kastracja **zmniejsza metabolizm**, dlatego tak ważna jest kontrola wagi i podawanie odpowiedniej ilości pożywienia.

2) Zabieg odbierze kotu osobowość. - mit. Kastracja nie zmienia osobowości kota tylko znika u niego impuls hormonalny.

3) Kocur musi przynajmniej raz zapłodnić./Kotka powinna mieć młode chociaż raz. - mit. Nie antropomorfizujmy zwierząt, gdyż jest to dla nich krzywdzące. Koty nie odczuwają potrzeby bycia matką/ojcem.

4) Kastracja to cierpienie. - mit. Jest to bardzo często krótki zabieg pod narkozą. Zdrowe koty dochodzą do siebie po paru dniach.

5) Kastracja pomoże na znakowanie moczem. - półmit. Owszem, jeśli znakowanie moczem w domu jest spowodowane hormonami to zniknie, ale jeśli jest to problem zdrowotny/behawioralny, to kastracja nie jest magicznym sposobem, na pozbycie się problemu. W takiej sytuacji zawsze najpierw wykonujemy badania: moczu, krwi, USG brzucha i nerek. Następnie (jeśli badania są w porządku) powinno się zastanowić nad behawioralną stroną problemu i zasięgnąć pomocy behawiorysty, jeśli taka jest potrzebna.

4. PRAKTYCZNE CHECKLISTY

Wrzucamy tutaj parę przydatnych checklist, które mogą być potrzebne w codziennym wspólnym życiu, oraz je ułatwić.

CHECKLISTA ZAKUPÓW DLA NOWEGO KOTA

1) Karma i miski:

- **Karma mokra, wysokomięsna** → rozdział “Dieta i zdrowie”
- **Miski na jedzenie i wodę** → rozdział “Dieta i zdrowie”

2) Kuweta i żwirek:

- **Kuweta** → rozdział “Środowisko i potrzeby” oraz ig @trio.na.cztery.lapy
- **Żwirek** → rozdział “Środowisko i potrzeby” oraz ig @trio.na.cztery.lapy

3) Zabawki i drapaki

- **Piłeczki, wędki, myszki** → rozdział “Środowisko i potrzeby” oraz ig @trio.na.cztery.lapy
- **Drapak / drzewko do wspinaczki** → rozdział “Środowisko i potrzeby” oraz ig @trio.na.cztery.lapy

4) Pielęgnacja i transport

- **Szczotka/grzebień**
- **Transporter**

MIESIĘCZNA CHECKLISTA ZDROWIA KOTA

Monitorowanie samopoczucia - obserwacja ogólna. Obok pytań należy robić notatki (jeśli potrzebne):

Apetyt

Je regularnie? Je mniej/więcej niż zwykle?

☐ TAK / ☐ NIE

Picie

Czy pije normalnie? Czy nagle pije dużo więcej?

☐ TAK / ☐ NIE

Waga

Czy czuć żebra / czy robi się „beczulkowaty”?

☐ TAK / ☐ NIE

Kuweta

Zmiana zapachu, koloru, konsystencji?

☐ TAK / ☐ NIE

Oddech

Szybszy? Głębszy? Czy „sapka”?

☐ TAK / ☐ NIE

Chodzenie

Czy unika skakania? Sztywne ruchy?

☐ TAK / ☐ NIE

Sen

Więcej snu niż zwykle? Trudność z zasypianiem?

☐ TAK / ☐ NIE

Sierść

Matowa? Tłusta? Jest łupież?

☐ TAK / ☐ NIE

Oczy

Łzawienie, mrużenie, ropienie?

☐ TAK / ☐ NIE

Uszy

Wydzielina? Drapanie uszu? Zapach?

☐ TAK / ☐ NIE

Pysk

Nieprzyjemny zapach? Ślinienie?

☐ TAK / ☐ NIE

Zachowanie

Apatia? Agresja? Nietypowe reakcje?

☐ TAK / ☐ NIE

MIESIĘCZNA CHECKLISTA ZDROWIA KOTA

Samopoczucie psychiczne:

Poziom stresu

☐ niski ☐ umiarkowany ☐ wysoki

Aktywność

☐ normalna ☐ obniżona ☐ zwiększona

Kontakt z człowiekiem

☐ szuka kontaktu ☐ izoluje się

Zmiany zachowania:

.....

.....

.....

.....

.....

CHECKLISTA PRZED WIZYTĄ U WETA

Na kilka dni przed wizytą:

Co zrobić?

Upewnić się, że transporter jest czysty i dostępny ☐

Pozostawić transporter otwarty w domu (żeby kot mógł wejść sam) ☐

Włożyć do transportera koc ze znanym zapachem kota ☐

Sprawdzić termin wizyty i dane kliniki ☐

Spisać pytania / obserwacje do lekarza weterynarii ☐

Przygotować dokumentację (karta zdrowia, wyniki badań) ☐

Jeśli kot zestresowany – rozważyć feromony (np. Feliway) ☐

CHECKLISTA PRZED WIZYTĄ U WETA

Dzień wizyty:

Zadania:

Ograniczyć nadmiar bodźców (goście, głośna muzyka) □

Wcześniej przygotować transporter w spokojnym miejscu □

Zachować spokój – kot czuje emocje opiekuna □

W razie potrzeby użyć koca do spokojnego „otulenia” kota □

Kot powinien mieć dostęp do kuwety do wyjścia □

Unikać karmienia na 2 godziny przed wizytą (może być stres + wymioty) □

PODZIĘKOWANIA

Skoro dotarłeś/aś aż tutaj, to znaczy, że trochę lepiej rozumiesz już koci świat i wiesz więcej na temat swojego mruczka. Checklisty możesz przepisać/wydrukować i powiesić np. na lodówce, by mieć je stale pod ręką.

**Jeśli zainteresowały Cię nasze materiały zapraszamy z całego serduszka na nasz Instagram @trio.na.cztery.lapy.
A jeśli nadal masz pytania, nie wahaj się napisać, czy umówić się na konsultację. Formularz do zapisów dostępny jest na stronie:
www.trionacztery.lapy.pl**

Nad ebookiem pracowały:
@kudlata.strefa - Sabina Daniel
@ewka_furman - Ewa Kwaśnik
@psychopieski - Martyna Kribus

